

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April - 2024 (As Per Syllabus Year-2016)
SANSKRIT P4 HITOPADESH-MITRALABH (CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન- ૧ (અ) નીચેના ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો. (કોઈપણ બે) (08)
- 1) અથ તેન વ્યાધેન તણ્ડુલકણાન્ વિકીર્ય જાલં વિસ્તીર્ણમ્। સ ચ પ્રચ્છન્નો ભૂત્વા સ્થિતઃ। તસ્મિન્નેવ કાલે ચિત્રગ્રીવનામ કપોતરાજઃસપરિવારોવિયતવિસર્પસ્તાંસ્તણ્ડુલકણાનવલોકયામાસ।તતઃ કપોતરાજસ્તણ્ડુલ- કણલુબ્ધાન્કપોતાન્ પ્રત્યાહ કુતોડત્ર નિર્જનવને તણ્ડુલકણાનાં સંભવ ? । તન્નિરૂપ્યતાં તાવત્ । ભદ્રમિદં ન પશ્યામિ । પ્રાયેણાનેન તણ્ડુલકણલોભેનાસ્માભિરપિ તથા ભવિ ।
 - 2) એકદા સા લીલાવતી રત્નાવલીકિરણકબુરિ પર્યટ્ક્ર તેને વણિકપુત્રેણ સહ વિશ્રમ્ભાલાપૈઃ સુરવાસીના તમલક્ષિતોપ સ્થિત પતિમવલોક્ય સહસોત્થાય કેશેષ્વાકૃષ્ય – ગાઢમાલિંગ્ય ચુમ્બિતવતી । તેનાવસરેણ જારશ્ચ પલાયિતઃ । ઉક્તં ચ
 ઉશના વેદ યચ્છાસ્ત્રં યચ્ચ વેદ બૃહસ્પતિઃ ।
 સ્વભાવેનૈવ તચ્છાસ્ત્રં સ્ત્રીબુદ્ધૌ સુપ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥
 - 3) અસ્તિ કલ્યાણકટકવાસ્તવ્યો ભૈરવો નામ વ્યાધઃ । સ ચૈકદા મૃગમન્વિષ્ણન્ વિન્ધ્યાટવીં ગતઃ । તેન તત્ર વ્યાપાદિતં મૃગમાદાય ગચ્છતા ધોરાકૃતિઃ શૂકરો દૃષ્ટઃ । તતસ્તેન વ્યાધેન મૃગં ભૂમૌ નિધાય શૂકરઃ શરેણાહતઃ । શૂકરેણાપિ ઘનઘોરગર્જનં કૃત્વા સ વ્યાધો મુષ્કદેશે હતઃ સંશિષ્ણન્નદ્રુમ ઇવ ભૂમૌ નિપપાત ।
- પ્રશ્ન- ૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભ સમજાવો. (06)
- 1) અહિંસા પરમો ધર્મઃ ।
 - 2) ઉદારચરિતાનાં તુ વસુધૈવ કુટુમ્બકમ્ ।
 - 3) અહો નિર્ધનતા સર્વાપદામાસ્પદમ્ ।
 - 4) વિધિરહો બલવાનિતિ મે મતિઃ ।
- પ્રશ્ન- ૨ પ્રાણી કથાના ઉદભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (14)
- અથવા
- પ્રશ્ન- ૨ હિપોપદેશનનુ વિષયવસ્તુ અને સ્વરૂપ વર્ણવો.
- પ્રશ્ન-૩ હિતોપદેશનાકતો પંડિત નારાયણ ભટ્ટનો પરિચય આપી, રચના સ્થળ પર નોંધ લખો. (14)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ “મિત્રલાભની કથાઓ આદર્શ મિત્ર નું ચિત્ર રજૂ કરે છે” આ વિધાનનું સમર્થન કરો
- પ્રશ્ન-૪ વાઘ અને લોભી મુસાફરની કથા અને તેનો બોધ જણાવો. (14)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ હિતો પ્રદેશનું સાહિત્યિક મૂલ્યાંકન કરો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (14)
- 1) ધન પ્રશંસા
 - 2) અતિથિ નું મહત્વ
 - 3) હિતોપદેશ નું શીર્ષક
 - 4) સુપુત્ર અને કુપુત્ર
